



# O'ZMU XABARLARI

## ВЕСТНИК НУУЗ

### АСТА NUUZ

#### MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

**JURNAL**  
**1997 YILDAN**  
**CHIQA**  
**BOSHLAGAN**

**2024**  
**1/3/1**

**Ijtimoiy-**  
**gumanitar**  
**fanlar turkumi**

Bosh muharrir:

**MADJIDOV I.U.** – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

**ERGASHOV Y.S.** – f-m.f.d., professor.

**SHIRINOVA R.X.** – fil.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

**Sagdullayev A.S.** – t.f.d., akademik.

**Ashirov A.A.** – t.f.d., prof.

**Balliyeva R.** – t.f.d., prof.

**Malikov A.M.** – t.f.d., prof.

**Yusupova D.Y.** – t.f.d., prof.

**Yunusova X.E.** – t.f.d., prof.

**Murtazayeva R.H.** – t.f.d., prof.

**Mo'minov A.G.** – s.f.d., prof.

**Abdulayeva N.B.** – f.f.d., prof.

**Madayeva Sh.O.** – f.f.d., prof.

**Tuychiyev B.T.** – f.f.d., prof.

**Utamuradov A.** – f.f.n., prof.

**Muxammedova D.G.** – psix.f.d., prof.

**Boltaboyev H.** – fil.f.d., prof.

**Rahmonov N.A.** – fil.f.d., prof.

**Siddiqova I.A.** – fil.f.d., prof.

**Sa'dullayeva N.A.** – fil.f.d., dots.

**Arustamyan Y.Y.** – fil.f.d., dots.

**Pardayev Z.A.** – fil.f.f.d., PhD.

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

**TOSHKENT – 2024**

## MUNDARIJA

### Tarix

<b>Almanov Q.</b> Jizzax vohasidagi etnooykonimlar to'g'risida ba'zi mulohazalar .....	4
<b>Axmedova U.</b> Kolxoz va sovxozlarning tugatilishi – qishloqda haqiqiy yer egasining vujudga kelishi .....	8
<b>Boltaboyev M.</b> Sovet hokimiyatining 1920-1924 yillarda BXSР va XXSRda diniy muassasalar faoliyatiga munosabati .....	11
<b>Габриелян С.</b> Внешняя политика Германии и России в конце XIX – начале XX века .....	15
<b>Yelmuratov I.</b> Qoraqalpog'iston Respublikasi oliy ta'lim muassasalari tarixi (1991-2018 yillar) .....	19
<b>Jo'raboyev N.</b> Sho'ro yarmarka savdosida Sharq mamlakatlarining ishtiroki va O'rta Osiyoda xalqaro yarmarka tashkil etish masalasi (XX asrning 20 yillari) .....	22
<b>Jo'rayev I.</b> Tarixiy Nakurt qishlog'i etnografik lavhalarida .....	25
<b>Jurayev H.</b> XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Buxoro amirligida yer egaligi munosabatlari va qishloq xo'jaligi .....	28
<b>Kattayeva G., Xamidov O.</b> Oks sivilizatsiyasi bo'yicha 2023 yilda nashr etilgan yangi tadqiqotlar: 1-qism (Povoljskaya arxeologiya jurnali misolida) .....	31
<b>Nazarova D.</b> O'zbekiston-Chexiya xalqaro arxeologik ekspeditsiyasi tomonidan Surxondaryo viloyati arxeologik yodgorliklarini o'rganish va tadqiqoti natijalarining muzey ekspozitsiyalari va ko'rgazmalarida aks etishi .....	34
<b>Nasrullayev N.</b> “Muqaddimatul arba'a” asaridagi mavzularning muxtasar tahlili .....	37
<b>Normo'minov M.</b> Eski Termiz va unig atrofida qayd etilgan VIII-XIII asr boshariga oid alohida va xazina holida qayd etilgan tangalar .....	41
<b>Olimov I.</b> Suv resurslaridan samarali va oqilona foydalanish davrning eng dolzarb muammolaridan biri .....	45
<b>Raxmankulova M.</b> Temuriylar davri islom kitobati tarixidan .....	48
<b>Salomova L.</b> Turkiston ASSR sog'liqni saqlash sohasiga oid fondlar tahlili (O'zbekiston milliy arxiv fondlari asosida) .....	52
<b>Xamidov O., Kattayeva G.</b> Oks sivilizatsiyasi bo'yicha 2023 yilda nashr etilgan yangi tadqiqotlar: 2-qism (“Arxeologiya Yevraziyskix stepy” jurnali misolida) .....	55
<b>Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik</b>	
<b>Abdumadjidova D.</b> Relevance of research on the psychological health of athletes .....	58
<b>Abdurzozoqov I.</b> Umumta'lim maktablarida informatika va axborot texnologiyalari fanini o'qitish metodikasini takomillashtirish (xorijiy mamlakatlar tajribasi misolida) .....	61
<b>Akramov K.</b> O'zbekistonda shahar madaniyati va estetikasining milliy-madaniy rivojlanishga ta'siri .....	65
<b>Allayarov D.</b> Sportchilarning sport musobaqlarida ishtirok etishning psixologik xususiyatlari .....	68
<b>Aminjonov Q.</b> “Sharq mutafakkirlari qarashlarida harbiy rahbar mavqei va xislatlari masalasi” .....	71
<b>Anvarova L.</b> Ijtimoiy - ma'naviy muhitni sog'lomlashtirish mehnat samaradorligining muhim omili .....	74
<b>Asatulloev A.</b> Turkistonning ijtimoiy – siyosiy va madaniy hayotidagi o'zgarishlarning Abdurahmon Toshkandiy dunyoqarashi va ijodiga ta'siri .....	77
<b>Atajonova S., Abdullayev B.</b> Pedagogical conditions for the formation of information and communication competence of teachers of technical universities .....	81
<b>Axrarova S.</b> Xotin qizlarning jamiyatdagi o'rni .....	84
<b>Baxriyev A.</b> Musiqiy tinglovchilik madaniyati – musiqa san'ati tasarrufining muhim omili .....	87
<b>Gulamova D.</b> Dars samaradorligini oshirishning muhim omillari (evfemizm misolida) .....	90
<b>G'ulomova R.</b> Davlat ekologik siyosatining ijtimoiy mohiyati .....	93
<b>Djuraev N.</b> O'zbekistonda davlat boshqaruvi funksiyalarini amalga oshirishda fuqarolik jamiyati institutlarining ishtiroki .....	96
<b>Dostanova K.</b> Sharq mutafakkirlari qarashlarida shaxs hayot faoliyatiga emotsiyalar ta'sirining psixologik talqini .....	99
<b>Dustmurodov G'.</b> Ona tili va adabiyot o'qituvchilarida adabiy talaffuz ko'nikmalarini rivojlantirish bilan bog'liq muammo va yechimlar .....	102
<b>Yernazarova R.</b> Bugungi kunda pedagoglarini kasbga tayyorlashning zamonaviy mexanizmi .....	106
<b>Jolibekova M.</b> Продуктивное использование ролевой игры для формирования навыков диалогической англоязычной речи у школьников .....	109
<b>Jumayeva D.</b> Globallashtirish jarayonida yoshlar estetik dunyoqarashini shakllanishida diniy qadriyatlarining jamiyat ma'naviy muhitini sog'lomlashtirishda tutgan o'rni .....	112
<b>Jumayeva S.</b> Bo'lajak haykaltaroshlarda ingliz tili darslarida kreativ kompetensiyalarini rivojlantirish samaradorligi .....	115
<b>Jurabekova X.</b> Talabalar kommunikativ kompetentligini orttirishda rus tilining lisoniy xususiyatlari .....	119
<b>Jo'raev M.</b> Zamonaviy integratsiyalashgan raqamli ta'lim muhitida smart texnologiyalarning ahamiyati .....	122
<b>Ziyayeva X.</b> Xotin-qizlarga va bolalarga nisbatan zo'rvonlik muammosi: sotsiologik tahlil .....	125
<b>Ibragimov M.</b> Jismoniy tarbiya jarayonida talabalarining axloqiy va vatanparvarlik fazilatlarini tarbiyalashning omillari va shartlari .....	128
<b>Ibrokhimova M.</b> Teaching strategies for children with disabilities .....	131
<b>Isanova Z.</b> A system of exercises for improving the plurilingual competence of philology students in english .....	133
<b>Kajanova O.</b> Ma'rifatli jamiyatning ma'naviy tarbiyasida ilm-fanning o'rni .....	136
<b>Karimova V.</b> Процедура рейтинговой оценки преподавателей с учетом статистических выбросов .....	139
<b>Karimova K.</b> Ishlab chiqarishda mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi .....	143
<b>Kendjayeva Z.</b> Tasavvufda shukr va shukronalik hissini tuyish tuyg'usi haqida .....	146
<b>Kurbanova F.</b> Basic points in developing intercultural competence .....	149
<b>Kuchkarova N.</b> Development of socio-cultural competence in students based on authentic materials .....	152
<b>Qayumova S.</b> Huquq normalari tushunchasi va belgilari .....	155
<b>Qodirova A.</b> Sayyid Burhoniddin Muhaqqiq Termiziy ijodi va faoliyati .....	159
<b>Qurbanov B.</b> O'zbekiston musulmonlari idorasining nashrlar faoliyati tarixi .....	162
<b>Qo'chqorov T.</b> Katta hajmli ma'lumotlarni to'plash va saqlashda raqamli texnologiyalarning ahamiyati .....	165
<b>Majidov S.</b> Fayzulla Xo'jayevning hayot yo'li, uning jadidchilik faoliyati hamda sog'lom va barkamol avlod tarbiyasida tutgan o'rni .....	168
<b>Matyokubova Sh.</b> Nofilologik ta'lim yo'nalishida ingliz tili darslarida talabalarining umummadaniy kompetensiyasini autentik matnlar bilan rivojlantirish .....	171
<b>Matkarimova A., Yuldasheva D.</b> Muloqotda shaxsiy munosabat kategoriyasi .....	174
<b>Mahammadjanov G'.</b> An'anaviy va zamonaviy jamiyatlarda ijtimoiy ong tizimidagi transformatsiyalashuv tendensiyalari .....	177

<b>Meyliyev U.</b> Jamiyat taraqqiyotida “omnaviy madaniyat”, “mafkuraviy immunitet” va ma’naviy hayotni sog’lomlashtirish usullari .....	181
<b>Mirkasimova M.</b> Integral features of improving the general-cultural competence of students in the field of non-philological education .....	184
<b>Muxsinov Sh.</b> Yosh futbolchilarning texnik-taktik faoliyatini pedagogik nazorat qilish samaradorligi bo’yicha murtaxassislar o’rtasidagi so’rovnoma tahlili .....	187
<b>Muxtoraliyeva M.</b> pedagogik texnologiyalarning texnika yo’nalishi talabalarini qurilish tarmoklarini modernizatsiya qilish muvaffaqiyatiga ta’siri .....	191
<b>Nurqulov B.</b> Yoshlarning ijtimoiy - siyosiy faolligini oshirish omillari .....	194
<b>Nurmatova M.</b> Pedagogical and psychological basis of using new information technologies in teaching physics .....	197
<b>Panferova I., Po’latxo’jayev M.</b> Scientific rationality and scientific thinking as the basis of scientific research .....	200
<b>Rajabova R.</b> Mutasavvuf allomalar asarlarida bag’rikenglik asoslarining aks etishi .....	203
<b>Sattarkulov K.</b> Kvant fizikasini o’qitishda ehtimoliy-statistik tasavvurlarni shakllantirish va rivojlantirish .....	206
<b>Tilavov D.</b> The main functions of management terms .....	209
<b>Тиллашайхова Х.</b> Роль личной активности достижения благополучия в зрелости .....	212
<b>Тошқуватова Р.</b> Семейные традиции в формировании патриотизма личности в условиях глобализации .....	215
<b>Urinov X.</b> Milliy ta’lim va kasb-hunar islohotlarining yoshlar bilimi va dunyoqarashini yuksaltirishdagi o’rni va ahamiyati .....	218
<b>Fayzulloeva N.</b> Ta’lim muassasalarida rahbar, pedagog va o’qituvchi o’rtasida tarbiyaviy, ta’limiy va psixologik muhitni shakllantirishning ustuvor yo’nalishlari .....	222
<b>Xaitova N.</b> Boshlang’ich sinf o’quvchilarining bilish motivasiyasini geymifikasiyadan foydalanish orqali rivojlantirish .....	225
<b>Xasanov M.</b> Siyosiy institutlar va jarayonlarni ilmiy tadqiq etishga bo’lgan yondashuvlar .....	227
<b>Khudayberganova M.</b> Bridging language and profession: the role of interdisciplinary communication in teaching career-oriented english in professional educational institutions .....	231
<b>Xujaqulov A.</b> Qishloq xo’jaligi sohasida bo’lajak mutaxassislarni kasb tanlash va kasbiy shakllanishining psixologik muammolari .....	234
<b>Haytbayeva S.</b> Biologiya ta’limini kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etishning didaktik ta’minotini takomillashtirish .....	237
<b>Hashimova G.</b> Harbiy xizmatchilarning ijtimoiy himoyasi – aholini ijtimoiy himoya qilish tizimining ajralmas qismi sifatida .....	241
<b>Shomuratova N.</b> Intellectning kichik maktab yoshida tutgan o’rni va unga bog’liq kognitiv jarayonlar .....	244
<b>Shukurova D.</b> Ta’lim klassteri sharoitida inklyuziv sinf o’quv muhitni faollashtirish modeli .....	247
<b>Ergasheva M.</b> Talabalaraning ijtimoiy faollik ko’nikmalarini takomillashtirishda tarixiy bilimning ahamiyati .....	250
<b>Filologiya</b>	
<b>Azimova D., Yusupova Sh.</b> Contrastive analysis of phraseological units expressing “fear” in english and uzbek linguistic picture of the world .....	253
<b>Allamberganova P.</b> Mobil jurnalistika zamonaviy tendensiya sifatida .....	256
<b>Babajanova A.</b> Boris Pasternak she’riyatida bahorning badiiy talqini masalasi .....	260
<b>Baydjanova I.</b> Decoding the giggles: exploring humor across uzbek, english and russian languages .....	263
<b>Bobokalonov O.</b> Ziddiyat kontentli leksemalar va antonimlar paradigmasidagi farqli jihatlar .....	266
<b>Bultakova D.</b> Jahon va o’zbek tilshunosligida muloqot etiketining o’rganilishi va ayrim xususiyatlari .....	269
<b>Goipova S.</b> Ingliz tilida “soul” leksemasining etimologik va morfologik tahlili .....	273
<b>G’ulomova N.</b> Alisher Navoiy mualliflik korpusi uchun “Navodur ush-shabob” devonidagi g’azallarni grammatik teglash xususiyatlari .....	276
<b>Джалилова С.</b> Использование лингвокультурологического подхода в обучении иностранным языкам .....	279
<b>Jo’rayev A.</b> Ingliz tilida minnatdorchilik bildirish turlarining o’ziga xosligi .....	282
<b>Zaynobidinova I.</b> Ingliz va o’zbek tili olam lisoniy manzarasida hozirgi zamon fe’llari .....	285
<b>Ishanova S.</b> The use of particles in linguistics, their expression as linguistic units .....	289
<b>Mamajonova N.</b> Restoronimlar va ularning milliy – madaniy xususiyatlari (Toshkent shahri ovqatlanish shahobchalari misolida) .....	292
<b>Mustafakulova N., Yusupova Sh.</b> Lexical-semantic field of the words denoting “natural disasters” in english .....	294
<b>Oymirzayeva M., Murtozayeva Z.</b> How to build good habits and break bad ones in James Clear’s “Atomic habits” .....	298
<b>Pardayev Q.</b> Qo’qon adabiy muhiti va Muqimiy ijodini o’rganishning metodologik asoslari .....	301
<b>Pardayev O’.</b> The iceberg principle in the works of Ernest Hemingway .....	304
<b>Raximova G.</b> Language acquisition through artificial intelligence .....	307
<b>Rahmatova S.</b> Eshqobil Shukur she’rlarida qo’llangan fonetik takrorning konnotatsiyani ifodalashdagi ahamiyati .....	310
<b>Saidkodiroya D.</b> The transformative role of ICT in scientific translation .....	313
<b>Saydibragimova Y.</b> Using interactive methods in teaching english at the universities .....	316
<b>Sarimsokov Kh.</b> The role of nomination in the development of sports terms .....	320
<b>Tashlanova N.</b> Tarixiy-leksikologik tadqiqotlarda rangli lug’atning lingvomadaniy etnomadaniy va etnolingvistik xususiyatlarining tahlili (ingliz tili misolida) .....	323
<b>Turayeva M.</b> Lingvomadaniyatning hozirgi zamon tilshunosligida tutgan o’rni .....	326
<b>Ubaydullayeva M.</b> Gender nazariyalarining lingvistik tasnifi .....	330
<b>Xamdanova O.</b> Hadis matnlari leksik qatlami va ularning leksik-semantik tahlili .....	333
<b>Xolisova G.</b> Tijoriy diskurs: nazariyasi va amaliyotiga doir mulohazalar .....	336
<b>Xolmo’minova M.</b> “Vatan” konseptining toponimlar bilan ifodalanishi .....	339
<b>Эгамбердиева Г.</b> Военная тематика в творчестве В.Высоцкого .....	342